

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

40. Vt leudesamio promittantur Regi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

Igitur apostolicus vir ille illius urbis Episcopus, aut venerabilis ille Abbas, aut Deo sacrata illa Abbatissa de monasterio illo, vel quilibet fidelium Domorum, missa petitione, aut ipse nobis innotuit eo quod a diversis hominibus eorum spontanea voluntate tam ipse quam antecessores eorum data pecunia infra regno nostro plurima in terris aut mancipia comparasent, vel reliqui homines ad ipsa Ecclesia vel monasterio pro anima eorum remedium nonnulla per eorum instrumenta delegassent, & hoc ad præsens cum æquitatis ordine possidere videantur, petit ut pro tempore futuro vel malorum hominum ingenia coercendo, dum plures benefactores vel venditores pro elate quaæ grassatur in populo, vel complente fine naturæ, ablique heredibus de hac luce discesserunt, si aliquis per quolibet ingenium de ipsa res eum inquietare voluerit, licentiam habet in vice auctorum suorum ipse vel advocatus suis eorum causas adsumere, quod nos propter nomen Domini & reverentiam ipsius sancti loci prælitissime cognoscite. Præcipientes ergo jubemus ut memoratus Pontifex aut Abbas vel Abbatissa seu advocatus ejus in vice auctorum suorum causas ipsius licentiam habeat adsumendi vel obmaliandi, & per eorum instrumenta aut de annis ipsam rem, unde tunc a quolibet inquietari videntur, partibus Ecclesiæ vel monasterij sui, cum æquitatis ordine respondendi, vel obmaliandi, super annis contra quemque fanciendi.

Iudicium evinditale.

XXXVII. Veniens ille in nostri vel procerum nostrorum præsentia suggestit quasi homo nomine ille pagensis vester eum in villa nulla manente causa adfallisset, & cum graviter livorasset, vel rauba sua in solidos tantos eidem tulisset, & ob hoc vobis per nostram ordinatem tales datos habuisset fidejussores ut Kalendas illas ex hoc in nostri præsentia debuissent astare cauantes. A quo placito veniens memoratus ille ibi in palatio nostro, & per triduo seu amplius, ut lex habuit, placitum suum custodisset, & memoratus ille abjectus sit vel solfatissit, ipse nec venisset ad placitum, nec nulla funnia nuntiasset, adfirmat. Proinde nos taliter una cum nostris proceribus constitutis decrevisse, ut si evidenter memoratus ille pro hac causa tales vobis daros habuit fidejussores, & placitum suum minimè custodivit, dum & inlustris vir ille Comes palatij nostri te-

stimoniavit quod antedictus ille placitum suum legibus custodivit, & eum adjectivit vel solfatisvit, & ipse ille placitum suum custodire neglexit, jubemus ut quicquid lex loci vestri de tali causa edocet, vobis distingentibus, antedictus ille partibus illius componere & satisfacere non recusat.

Charta parida.

XXXVIII. Cum in nostra vel procerum nostrorum præsentia homo nomine ille itemque homine nomine illo interpellasset dum diceret quasi servo suo nomine illo, unà cum rauba sua in solidos tantos, post se fugitivos pedes recepisset, vel post se retineret indebitè, aut hæc præfatus ille omnia hæc fortiter visus est denegasse, quod nec ipse ipso servo fugitivos pedes nec rauba sua post se nunquam recepisset. Sed dum inter se intenderent, sic eidem à proceribus nostris, in quantum inlustris vir ille Comes palatij nostri testimoniavit, fuit judicatum, ut de quinque denominatos idem ille apud tres & alios tres, sua manu septima, tunc in palatio nostro super capella Domini Martini, ubi reliqua sacramenta percurrunt, debeant conjurare quod supra scripto servo illo memoratus ille pedes fugitivos unà cum rauba sua in solidos tantos post se nunquam recepisset. Si hoc conjurare potuerit, de hac causa ductus sedeat. Sin autem non potuerit, ipso servo unà cum rauba sua in solidos tantos cum legis beneficium partibus antedicto illo reddere studeat. Interim verò usque in ipso placo, non nec ultra pars ex ipsis vieta apparet, unde æquales præceptiones eis fieri & accipere jussimus.

Vt pro nativitate Regis ingenni relaxentur.

XXXIX. Ille Rex Francorum viro inlustri illo Comiti. Dum & nobis divina pietas iuxta votum fidelium & procerum nostrorum de nativitate filij nostri illius magnum gaudium habere concessit, ut misericordia Dei vitam eidem concedere dignetur, jubemus ut per omnes villas nostras, quæ in vestra vel in cuncto regno nostro aliorum domesticorum sunt adhucibus, tres homines servientes in utroque sexu in unaquaque villa ex nostra indulgentia per vestras epistolas ingenuos relaxare faciat.

Vt lende famio promittantur Regi.

XL. Ille Rex illi Comiti. Dum & nos unà cum consensu procerum nostrorum in regno nostro illo gloriolo filio nostro illo regnare præcepimus, ideo jubemus ut om-

nes pagenses vestros, tam Francos, Romanos, vel reliqua natione degentibus bannire & locis congruis per civitates, vi- cos, & castella congregare faciat; quatenus praesente Mislo nostro inlustri viro

illo, quem ex nostro latere illuc pro hoc direximus, fidelitatem praeceps filio nostro vel nobis & leode & famio per loca sanctorum vel pignora que illuc per eodem direximus, debeant promittere & conjurare.

LIBER SECUNDVS.

Incipiunt capitula de chartis pagensibus.

1. **S**i quis monasterio aut ex senodochio de magna re vult confruere.
2. *Prologus qui de magna re facit Ecclesie donationem.*
3. *Item alio prologo cum ipsa donatione ad hoc opus.*
4. *Celsio ad diu presentem ad Ecclesiam, de villa.*
5. *Precaria de ipsa villa, dum advivit.*
6. *Donatio de parva re ad Ecclesiam.*
7. *Charta interdonationis inter virum & feminam de eorum res.*
8. *Item alia sine aliqua ministracione.*
9. *Charta obnoxiationis à patre in filiis facta.*
10. *Epistola cùm in loco filiorum nepotes instituentur ab avo.*
11. *Charta qui suo nepote aliquid meliorare voluerit.*
12. *Charta ut filia cum fratres in paterna succedat aliode.*
13. *Si quis extraneo homine in loco filiorum adoptaverit.*
14. *Pæclum inter parentes, de hereditate eorum.*
15. *Libellum dotis.*
16. *Si aliquis puella invita traxerit.*
17. *Qualiter in uno volumine testamentum persona condat.*
18. *Securitas pro homicidio facto, si se pacificaverint.*
19. *Venditio de villa.*
20. *Venditio de area infra civitate.*
21. *Venditio de campo.*
22. *Venditio de seruo aut ancilla.*
23. *Concambio de villa.*
24. *Concambio de terra aut vinea vel prato.*
25. *Cautiones diverso modo factas.*
26. *Item alia.*
27. *Item alia.*
28. *Qui se in servitio alterius obnoxiat.*
29. *Charta de agnatione, si servus ingenua femina traxerit.*
30. *Libellum repudij.*
31. *Mandatum.*
32. *Ingenuitates diverso modo factas.*
33. *Item ingenuitates alio modo post discessum.*
34. *Item aliae adhuc alio modo.*
35. *Evacuatoria de cautione, si non inventarit.*
36. *Si quis aliquis servo suo aut gasindo aliquid concedere voluerit.*
37. *Gesta juxta consuetudinem Romanorum, qualiter donationes vel testamenta legantur.*
38. *Mandatum ad gesta.*
39. *Epistola si aliquis rem Ecclesie ad usum habeat, & de sua proprietate aliquid donet.*
40. *Praestaria de re Ecclesie ab Episcopis facta.*
41. *Precaria, qui rem alterius satire vult & non potest, post & precaria.*
42. *Indiculum cùm Episcopus ad alium in resurrectione Domini eulogias dirigit.*
43. *Rescripta ad Episcopo de visitatione.*
44. *Quomodo ad Rege, Regina, vel Episcopo post nativitate Domini visitatione directa scribatur.*
45. *Item alia de nativitate Domini.*
46. *Commendatitias litteras ad Episcopo jam cognito.*
47. *Item commendatitias litteras ad Abbatem noto.*
48. *Suplicatario pro eo qui de monasterio regreditur, aut illo qui ingredi voluerit.*
49. *Indiculum generale ad omnes homines.*
50. *Indiculum commendatario ad viris inlustris laicis.*
51. *Indiculus ad omnes potentes palatinos, maxime ad cognitos sibi.*
52. *Qualiter pro nativitate filij Regis ex ordinatione dominica domesticus de villas Regis ingenuitates facere debeat ad servientes.*